

ሰንበት ዘትንሣኤ

መጋቢት 30 2010 ዓ.ም. (4/8/2018)

“ውምድርኒ ትገብር ፋሲካ ተሓጺባ በደመ ክርስቶስ”

መዝሙር: “ሎሚ አብ ሰማያት ዐቢይ ታሕጓስ ኮይኑ እዩ፤ ምድሪ ከአ ብደም ክርስቶስ ተሓጺባ ፋሲካ ትገብር አላ፤ ትንሣኤኡ በሰንበት ገበሮ ከም ነዳዲ እሳት ናብ ሲኦል ወረደ፤ አብኡ ነቲ ማዕጾ ሓጺን ሰበሮ፤ አብ ሳልሳይ መዓልቲ ንሞት ሰዓሮ ንኃይሊ ጸልማት አባረሮ” ይብል።

ንባባት: 1ቆሮ15:1-7፤ 1ጴጥ 1:1-5፤ ግ.ሓ. 2:22-25፤ ዮሐ 20:1-18።

ስብከት: ወተንሥኦ እግዚአብሔር ከመ ዘንቃሕ እምንዋም፤ ወከመ ኃየል ወኅዳገ ወይን፤ ወቀተለ ጸሮ በድኅረጉ፤ እግዚአብሔር ከምቲ ካብ ድቃስ ዝትንሥእ ሰብ ተንሥኦ፤ ከምቲ ነቢት ሰትዩ ዚጭድር ጅግና ኾይኑ ተንሥኦ፤ ንጸላእቱ ሃዲሞም ንድኅሪት ክሳብ ዝምለሱ ሰዓሮም (መዝ. 78:65-66)።

ዘመነ ፋሲካ 6ተ ሰናብቲ ዝሓዘ እዩ። ፋሲካ ማለት ምስጋር ማለት እዩ። እስራኤላውያን አብ ግብጺ ከለዉ መልአኽ እግዚአብሔር እናተሳገረ ነሓፎም። ካብ ባርነት ናብ ሓርነት ተሳገሩ፤ ባሕሪ ኤሪትራ ተሳገሩ፤ ንሓዲስ ኪዳን ግን ፋሲካ ብጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ካብ ሞት ናብ ሕይወት ዝተሳገርናሉ የዘኻኸረና ክርስቶስ ብትንሣኤኡ ንሞት ዝሠዓረሉ ንሰይጣን ዝአሰረሉ ናብ ሰኦል ወሪዱ ንኣዳም ምስቶም ዝጸደቐ ደቁ ዘውጽአሉ መንግስተ ሰማይ ከፊቱ መሪሕዎም ዝአተወሉ ቦኹሪ ትንሣኤና ዝኾነሉ ዘዘኻኸር መዓልቲ ፍስሓን ታሕጓስን እዩ። “ክርስትስ ካብ ሙታን ስለ ዝተንሰኤ ሎሚ ብሰንበት ክርስቶስን ታሕጓስ ኮነ ንኣኦ ካብ ኩሰን መዓልታት ቀደሳን አኻበራን አልዓላን ብሓቂ ካብ ሙታን ተንሣኤ እዩ”። እናበልና ንጽሊ።

አብ ለይቲ ፋሲካ እንፍጽም ስርዓታት ኩሉ ነናቱ ምልክታን ትርጉምን አልኦ። ፋሲካ ብስርዓትና ለይቲ እዩ ዝቐደስ። ኩሉ ሕዝቢ ብንስሓን ጸሎትን ብምሉእ ጾም አርብዓ ድሕሪ ጸይሙ ዝአክል ምስንዳው ገሩ አብ መዓልቲ ፋሲካ ኩሉ ጻዕዳ ለቢሱ መብራህቲ ሽምዓ ወሊዑ ክርስቶስ ተሥኦ እሙታን እናበለ ናይ ዓወትን ብርሃንን ምልክት ንቤተክርስቲያን ስለስተ ጊዜ ንዘውር፤ ኩሉ ዓቕሙ ዝፈቐደ ሓሪዱ የፋስግ ከምቲ አብ ኦሪት አይሁድ ፋሲካኦም ከብዕሉ ዝገብርዎ ዝነበሩ። በዚ ዕለት አብ ቅድም እዋን እሱራት ይፍትሑ ጽጉማት ይርድኡ፤ ብኡሳት ይዕረቑ፤ ሕዙናት የጸናገዑ፤ ብሓጺሩ ኩሉ ንሓዲስ መንፈስን ርክብን ተሰናድዩ ይዕጠቑ።

ፋሲካ ንሓዲስ አተሓሳስባን አከያይዳን ዝዕድመና እዋን እዩ። ክርስቶስ ብሞቱ እሞ አብ መስቀል ሓዲስ ምዕራፍ ከፊቱልና። መልአኽ ነቲ ሕያው ምስ ሙታን አይትድለያኦ ኢሉ ነተን ንኢየሱስ አብ መንጎ ሙታን ክደልያኦ ዝመጸ ነጊርወን። መቐብር ኢየሱስ ዝርከቦ ቦታ አይኮነን ንሱ አብ

መንጎ ሕያዋን እዩ ዝርከብ። ክርስቶስ ሞት ኣይግባዮን ኣብ ሓዲስ ሕይወት ምእንቲ ክመርሓና ናብ ሰማይ ክንኣቱ ኣፍደገ ከፊቱልና። ነዚ ሓዲስ ሕይወት ክንኣትዎ ወይ ክንለብሶ መገዲ ክርስቶስ ክንፈልጦ የድልየና። መዓልቲ ዓርቢ ስቕለት ነቶም ዝሰቕልዎን ዝፈርድዎን ዝነበሩ ኩሎ ዝተወድኦ ይመስሎም ነሩ እንተ ኾነ እቶም ዝረኣዩ ከም ዝምስክርዎ ዝነበሩ ንሱ ሕያው ኣሎ ኣይሞተን እናበሉ መስከሩልና። ኩልና ነዚ እንኣምን ሎሚ እውን ኣብዚ መንፈስ ክንርከብ ከሎና ናይ እቲ ዝተንገሥኤ ክርስቶስ መንፈስ ንልበስ።

ኢየሱስ ምስ ሞተ ክልተ ዓይነት ፍርሒ ተራእዩ፡ (1) ማርያም መገደላዊት እተን ካልኣት ኣንስትን ኣብ መቓብር ምስ ከዳ ጥርሑ ምስ ጸንሖን ፈሪሓ እንቀጥቂጣ፤ መቓብር ጥርሑ ምስ ጸንሖን ዘይተጸበየኦ ኮይንዎን ፈሪሖን። እቲ መልእኽ ግን “ኣይትፍርሓ፤ እፈልጥ እየ ነቲ ዝተሰቕለ ኢየሱስ ኢኽን እትደልዩ ዘሎኽን ንሱ ኣብዚ የለን ተንግሉ እዩ ከድክን ከምቲ ዝበሎ ንደቂ መዛምርቱ ኣብ ገሊላ ክጽበይዎ ንገራኡም በለን”። ነዚ ምስ ሰምዓ ንሓዋርያቱ ከበስራ እናጎየዩ ከይደን፤ ራሳ ኢየሱስ ተወሲዱ ክብላ ከምኡ መልእኽ ኣይትፍርሓ ከም ዝበለን ክነግራ። ከምዚ እንከሎ ኢየሱስ ጎፍ ይብለን ሰላም ከኣ ይብለን ኣብዚ ዝተሰምዐን ክንሓስብ ንኻእል፤ ንሱ ከምቲ ኩሎ ጊዜ ዝብሎ ዝነበረ “ኣይትፍርሓ” ኣብኡ ክኣምና ፤ ኣብዚ ሓዲስ ዘይፈልጥኦ ክኣምና ይነግረን። ሽዑ ሓዲስ ተልእኮ ይህበን፤ ነቲ ሰናይ ዜና ክነግራ ንኻልኣት እውን ክረኽብዎ ክፈልጡ ልኢኽወን። ኩሎ ፍርሖን ኣብ ሓጎስ ተቐይሩ እዚ ኽኣ ናይ ኢየሱስ ኣብ ሕይወተን ብምህላው እዩ። (2) እቲ ካልእ ፍርሒ ኣብ ወንጌል ማቴዎስ ምዕ 28፡8-15 ዘሎ እዩ ማርያም መገደላዊትን እትኣ ካልኣይቲ ማርያምን ናብ ከተማ ነቲ ኩሎ ከበስራ ክጎዩ ከለዋ፤ እቶም ዓቀይቲ ነቲ ዝኾነ ምስ ረኣዩ ብፍርሃት ርዒዶም ነቶም ሊቃነ ካህናት ኩሎ ዝኾነ ነጊሮሞም፤ እቲ ፍርሖም ኣብ ናይ ነፍሲ ወከፍና ኣብ ገለ ኣጋጣሚ ዝገጥመና እዩ። እቶም ዓበይቲ ዓድን ሊቃነ ካህናትን ብጣዕሚ ፈሪሖም፤ መፍሪሒኦም ምኽንያት ከኣ ስልጣናም ከይስእኑ፤ ህዝቢ ንኢየሱስ ከይኣምን እዩ። እዚ ዓይነት ፍርሒ ኣብ ሕይወትና ካብ ኩነታትና ዘይምእማን፤ ዋሕስ ዘይብሉ ሕይወት ክንመርሖ ከሎና ዝገጥመና እዩ። እቶም ወተሃደራት እውን ካብ ስርሖም ከይወጽኡ ፈሪሖም ነዚ እቶም ሊቃነ ካህናት ደቂስና ከሎና ኣርድእቱ ነቲ ራሳ ወሲዶም በሉ፤ ኣብ ኣመሓደርቲ እንተ በጽሖ ከኣ ባዕልና ኣሎናሉ ኩሎ ክንገብር ኢና ኩሎ ካብ ፍርሒ ዝተላዕለ ዘዝገደደ ነገራት ይገብሩ ነሮም።

ማርያም መገደላዊት ኣብ መጨረሻታ ናይ እቲ ታሪኽ ከም ነንብቦ ንድሕሪት ክትምለስ እንከላ ብተሓገስ እያ መሊኦ ነቲ ዝረኣየቶ ነገራት ክተበስር ጎያ፤ ጎይታና ተንሲኡ እዩ፤ ብሕይወቱ ኣሎ፤ ኣርድእቱ ኣብ ብርቱዕ ፍርሒ እንከለዉ ነዚ ከተበስሮም እንከላ ናይ ብሓቂ ናብ ብርቱዕ ሓጎስ ተቐይሮም። ጓሂ ኣብ ሓጎስ ተስፋ ቁርጻት ናብ ምሉእ ደስታ ተቐይሩ። ካብ ብርቱዕ ሓዘንን ፍርሖን ናብ ዝበለጸ ምጽንፍዕን ቅሳነትን ተቐይሮም።

ኣብ ኣርባዕቲኦም ወንጌላውያን እንተ ረኣና ተመሳሳላይ ነገራት የዘንትዉልና፤ ንትንሣኤ ዘበስራ ኣንስቲ እየን፤ መቓብር ጥርሑ ጸኒሖ፤ መላእኽቲ ከም ዝተንገሥኤ ነተን ኣንስቲ ነጊሮመን፤ ማርያም ምስተን ኣንስቲ ኣብቲ መቓብር ኣይከደትን፤ ኣብቲ መቓብር ካብ ሓዋርያት ጴጥሮስን ዮሐንስ ጥራሕ ይጥቀሱ። ኢየሱስ ንማርያም መገደላዊት ከመይ ገሩ ከም ዝተገልጸላ ይነግሩና። ትንሣኤ ዓቢ ብስራት ንሓዲስ ሕይወት ምጳኑ ንርዳእ። ማርያም መገደላዊት ኣበሳሪት ትንሣኤ ኮይና ኩሎ ጊዜ ትዝከር። ንሳ ንመምህራን ጎይትኣን ክሳብ ትረኽቦ ደው ኣይበለትን ኣብ መቓብር ተመላሊሳ ንሱ ባዕሉ ብስማ ክሳብ ዝጽውዓ ዓይና ከለሊ ኣይከኣለን። ኣሰር ማርያም መገደላዊት ተኸቲልና ሎሚ ንዝተንገሥኤ ክርስቶስ ክንረኽቦ፤ ንሱ በብስምና ይጽውዓና ኣሎ።

- ትንሣኤ ጎይታና መሰረት እምነትና እዩ። ማር 16፡1-2፤ ማቴ 28፡5 ትንሣኤ ኣብ እምነትን ሕይወትን ተኸተልቲ ክርስቶስ ሓዲስ ለውጢ ከም ዘምጽኦ ንርኢ። ትንሣኤኡ

ሕመረት ናይ ኩሉ ሕይወቱን መሰረት እምነትና እዩ። ቅ. ጳውሎስ ኦብ 1ቆሮ 15፡ 14-17 ብዘይ ትንሣኤ ክርስቶስ ኩሉ ስብከትና ዘይጠቅም እምነትና ከንቱ እዩ ይብል። ናይ መጻኢ ትንሣኤና ብትንሣኤ ክርስቶስ ተረጋጊጹ እዩ። ወላእኳ ብኃጢአት ንሙት እምበር ኣምላኽ በቲ መወዳእታ ዘይብሉ ፍቕሩ ስለ ዝፍቀረና ንክርስቶስ ሂቡና ምስኡ ኸኣ ኣተንሣኤና (ኤፈሶን 2፡4-6)። ትንሣኤ ብዓል ድገነትና ኢዩ ስለዚ ናይ ሓጎስን ምስጋናን ብዓል እዩ። ትንሣኤ ክርስቶስ ማእከል ካቶሊካዊ እምነት እዩ በዚ ኸኣ እዩ ካብ መጀመርታ ክርስትና ዝተሰብከ። ሓዋርያት ቀዳሞት መሰኻኽር ናይ እዚ እዮም። ኩሎም ክርስቶስ ሕያው እዩ ዝብል ማእከል ስብከቶም ገሮም ሰቢኹም። ድሕሪ 20 ዘመን እዚ ኢና ንዓለም እንሰብኽ ዘሎና፣ ክርስቶስ ሕያው እዩ እዚ እዩ መለኮቱ ዝገልጸልና።

- **ትንሣኤ ሓያል መጻዕታ ንስብከተ ወንጌል እዩ።** ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ልዮ ዓቢ ነዚ ከስተንትኑ ከለዉ ኢየሱስ ቀልጢፉ ዝተንሰኤ ነዲኡን ሓዋርያቱን ከጸናንዕ ምእንቲ እዩ ይብሉ (ስብከት 71፡2)። ንሱ ከምቲ ቅዱሳት መጻሕፍቲ ዝብልዎ ኣብ መቐብር ሰለስተ መዓልቲ ጸኒሑ፣ ብሳልሳይ መዓልቲ መሬት ቅድሚ ምውግሑ ኩሉ ጸልማት እንከሎ ተንሣኤ (ዮሐ 20፡1)። ዓለም ኩሉ ጸልሚቱ ኣብ መንጎ እዚ ኹሉ እታ ሓንቲ ብርሃን ኣብ መንጎ ጸልማት ዝነበረት ማርያም እያ። ትንሣኤ ዓቢ ብርሃን ንዓለም እዩ። ኣነ ብርሃን ዓለም እየ (ዮሐ 8፡12)። ንሱ ብርሃን ኣብ ኩሉ ዘመናትን ታሪኽን፣ ብርሃን ንኹሎም ኣሕዛብ፣ ብርሃን ነፍስወከፍና እዩ። ኣብ ሰንበት ትንሣኤ ኩልና ኣብቲ ጸልማት እዋን ሽምዓ ንውልዕ ነቲ ብርሃን ዝኾነ ክርስቶስ ክንዝክር ምእንቲ። ንሕና ብርሃን ኾና ንኻልኣት ብርሃን ክነካፍል። ነዚ ክንገብር ምስ ክርስቶስ ክንወሃሃድ ኣሎና። ጳውሎስ ናብ ኤፈሶን 1፡10 ንኹሉ ብመንፈስ ኢየሱስ ምምላእ ንክርስቶስ ናይ ኩሉ ማእከል ምግባሩ፣ “ካብ ምድሪ ምስተለዓልኩ ንኩሉ ናባይ ክስሕቦ እየ” ክርስቶ ብኹሉ ሕይወቱ ስብከቱ ሕማማቱ ትንሣኤኡ ማእከል ናይ ዓለም እዩ። ንሕና ከም ክርስትያን ስብከትና ምስኡ ዘሎና ዝምድና ኢና ክንሰብኽ ዘሎና፣ ብኹሉ እንገብሮን እንብሎን ክንሰብኽ፣ ንኹልና በበቲ ዘሎና ጸዕታ ኣብ ዓለም ክንሰብኽ ይደልየና። ጸዕታና ንክርስቶስ ምስባኽ እዩ።

- **ጊዜ ትንሣኤ ብፍሉይ ጥቓ ማርያም ምንባር እዩ።** ማርያም ኣብ ጊዜ ስቅለቱን ኣብ መስቀል ክመውት እንከሎ ምስኡ ነራ እንተኾነ ንጽባሒቱ እተን ኣንስቲ ናብ መቐብር ክኸዳ ከለዋ ምስኡን ኣይክደትን፣ ማርያም መግደላዊትን እተን ካልኣት ኣንስትን ነቲ ብሳልሳይ መዓልቲ ክትንሥእ እየ ኢልዎ ዝነበረ ረሲዔ ንኦ። ማርያም ግን ከም ዝትንሥእ ትፈልጥ ነራ። ወንጌል ኢየሱስ ምስ ተንሥኤ ንማርያም ከም ዝተራእያ ኣይነግረናን እዩ። ብዝኾነ ንሳ ብቐረባ ኣብ መስቀሉን ሞቱን ምስኡ ስለ ዝነበረት ብፍሉይ ጸጋ ትንሣኤ ትፈልጥ ነራ። ካብ ቀዳሞት ዘመናት ጀሚሩ ኣብ ትውፊት ቤተክርስቲያን ድሕሪ ትንሣኤ መጀምርያ ዝተራእያ ንማርያም እዩ። ካልእ ክኸውን ኣይክኣልን እዩ ምኽንያቱ ንሳ ኣብ ድሕነት ደቂ ኣዳም ዝተሓባበራት ስለ ዝኾነት። ብኻልእ ኣገላልጻ ንሳ ብጸጋ ኣምላኽ ኣብ ምስጢረ ስላሴ ተሳቲፋ ንኹሉ ክትርኢ ክትፈልጥ ተዋሂብዋ ስለዚ ናይ ክርስቶስ ትንሣኤ ዘደልዮም ካልኣት እምበር ንሳስ ትፈልጥ ነራ። ክርስቶስ ንማርያም መግደላዊት ቀልጢፋ ክትርድኦ ብዘይትኸእሎ ከም ዝተንሥኤ ተራእዮም። ነቶም ናብ እማኑስ ዝኸዱ ዝነበሩ ከም መንገደኛ ኮይኑ ተራእይዎም፣ ንሓዋርያቱ ተኣኪቦም እንከለዉ ማዕጾ ተሾጉሩ ከሎ ተራእይዎም፣ እዚ ኩሉ ዝሕብሮ ምስቶም ገና ምስኡ ጥቡቕ ርክብ ዘይፈጠሩ ኣብ ጉዕዞ ዝነበሩ እዩ ምስ ኣዲኡ ዝነበሮ ርክብ ግን ውሽጣውን ምሉእ ሓድነት ዘልኦን እዩ። ንሕና ደቂ ሰብ ብባሕርይና ኣብ ውሽጥና ምሳና ርክብ ዘልኦ ዘብ ብውሽጥና ምስኡ ፍሉይ ርክብ ኣሎና እዚ ርዱእ ነገር እዩ። ነዲኡ ብኸምዚ እዩ ተገሊጽዎ ምስኡ ጥቡቕ ርክብ ስለ

ዘልኦ፡ ምሳኦ ዘልኦ ርክብ ከምቲ ኣብ ዓለም ከሎ ዘይኮነ ድሕሪ ኩሉ ስቓይ ንሳ ብሓጎስ እያ መሊኦ በቲ ኣምላኽ ዝሃባ ፍሉይ ጸጋ ንሕና ክንርድኦ ብዘይንኽእል መንገዲ ንሳ ኣብ ምስጢሩ ተሳታፊት ገርዋ ከማና መግለጺ ወይ ምልክት ኣየድልዮን እዩ። ቅዱስ ቶማስ ብዓል ኣኩሩ ኣብ ጊዜ ትንሣኤ ክሰብኽ ከሎ ንሰማዕቱ ንማርያም እንቋዕ ኣሕጎስኪ ምባል ከይርስዑ ይነግሮም ነበረ ይብሃል። እዚ እዩ ሎሚ ንሕና እውን ክንገብሮ ዝግብእና። ንሳ ድሕሪ ትንሣኤ ወዳ ብሓንሳብ ክንጽሊ ክንፋቕር ንዝኾነ ዝንጎረና ጸገማት ብመንፈስ ወዳ ክንዕወተሉ ትደልየና። ማርያም መራሒት ትንሣኤና እያ።

ትንሣኤ ክርስቶስ ክነብዕል ከሎና እምብኣር ካብ ነፍሰወከፍና ዝድለ ነገር ኣሎ ንሱ ኸኣ ንክርስቶስ ብጸግኡ ክንረኽቦ ክፍሊ ሕይወትና ክንገብሮ “ክርስቶስ ተንሥኦ እሙታን” ክንብል ከሎና ኩልና ነፍስና እና ጠቕሰና ኣነ ተንሣኤ እሙታን፤ ካብ ሓጢአተይ፤ ካብ ኩሉ ካብ ኣምላኽ ዝፈልየኒ ነገራት ተንሣኤ እናበልና ንሕይወትና ትንሣኤ ክነበስራ ይግብእና። ክርስቶስ ሎሚ እውን “ሰላም ንኣኻትኩም ይኹን” ዝብላ ቃላት ኣብ ገዛናን ኣብ ሕይወት ነፍሰወከፍናን ክንደግመን ይደሊ እዩ እሞ ሰላም ትንሣኤኻ ኣብ ኩሉ ዓለም ልኡኸልና ኢልና ንለምና።

በዚ ኣጋጣሚ ብሩኽ ትንሣኤ ንኹልና።
ኣባ ንጉሠ ፍሥሓ